

1926

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves előfizetés	160 L.
6 hónapos előfizetés	90 L.
3 hónapos előfizetés	4 L.
Külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baran L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

Kalotaszeg vallomástétele.

Milyen politikai eredményeket értelt az erdélyi magyarság számára az idei nyár? Reméltek-e valami kedvező megoldást sorsunk nehéz kérdéseiben?

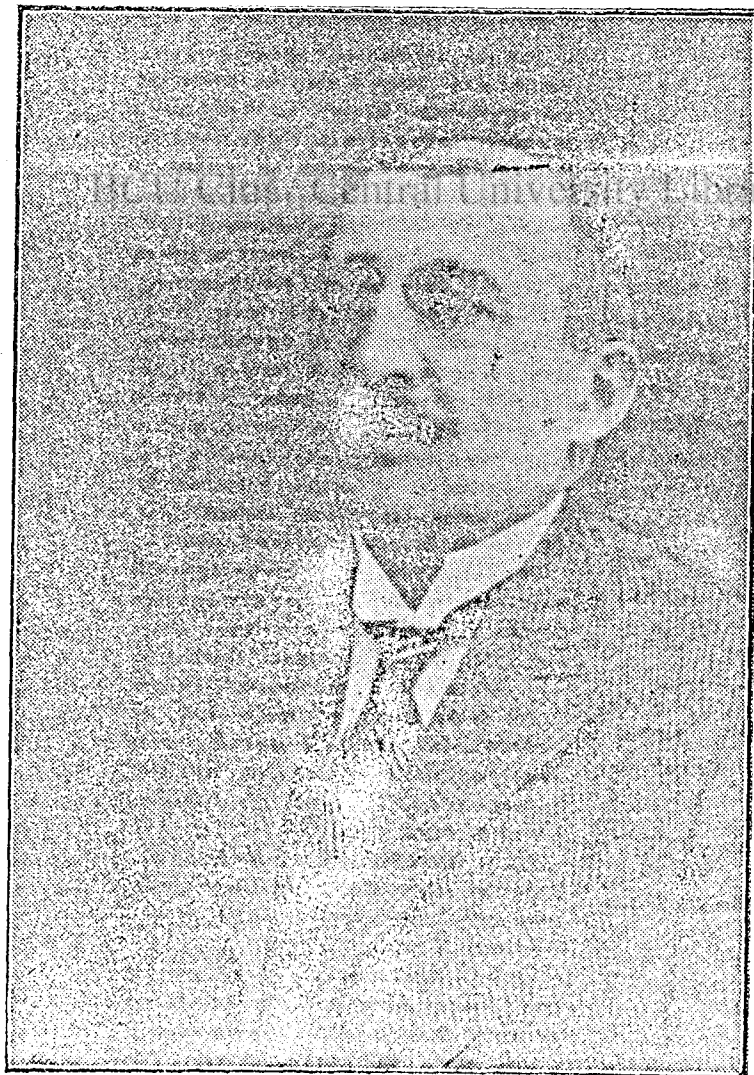
Fogjuk-e valami hasznát látni annak a hűségnek és becsületes kitartásnak, amellyel a kormányt támogattuk? Ezek a kérdések foglalkoztatják ma minden gondtalan magyar ember lelkét.

A felelet bizony nem valami biztató. A nyár folyamán több felhő vonult fel a magyar élet határára, mint mennyi eltisztult az ember lelkén. Legfontosabb életkérdéseink: iskola-kérdés, elcsúszott tisztviselők ügye, telepések, városi kisajánások dolga) mind megoldatlanok. — Egyik-másik kérdés a halogatása pedig (például az iskolakérdés) az elbékösztetésével a teljes elejtést jelent.

(mert hiába fáradozó) küzdők vonalába csorbitatlan hittel és akarattal sorakoznak-e új erők? Ezzel az aggódo kérdéssel

Örömmel állapítjuk meg, hogy a belső front szilárdságáról nemcsak meggyőződünk, de annak fejlődését, lelki elmélyülését, maradandóságát láttuk. Kalotaszeg eleddig kisebbségi életünkben az ellenzéki szellemet, az elégedetlenséget jelkepezte. A lezajlott gyűlés meggyőző volt arról, hogy csak látszat volt (és pedig mesterségesen keltett látszat) Kalotaszeg tömegeinek a magyar egység ellen való állásfoglalása. Alkalmunk volt látni a falvak népét, amint vezetőikkel besereglettek a gyűlésre és lelkesen tapsoltak azoknak, akik a magyar összetartás ígért hirdették nekik.

De más örömmünk is telt a kalotaszegi tanuságtételben. — Egy férfiú lépett ki ezúttal a politikai élet küzdő porondjára, akinek egyénisége, lelki fegyverzete a legjogosultabb reményeket

Dr. Szent-Iványi József.

mentünk el Kalotaszeg politikai nagy gyűlésére, amelyet augusztus hó 29-ére Bánffy-hunyadra hívott össze a helyi tagozat.

váltotta ki lelkünkben. Dr. Szent-Iványi József régi, érdemes család sarja, amelynek tagjai századokon át ott forogtak a közelet harcaiban. Magá-

ról, Dr. Szent-Iványi Józsefről, eddig annyit tudtunk, hogy az unitárius egyházközönség egyhangu lelkesedéssel választotta főgondnokának, s hogy ennek a magasztos hivatásának nagy jogi és gazdasági tudással, ifju lelkesedéssel igyekszik megfelelni. Tudtuk róla, hogy kitünő gazda, nagy vidék birtokos közönségének példaképe, aki nem esett kétségbe a változott viszonyok mostoha fordulatain, hanem kettőzött éberséggel és fáradhatatlan munkássággal pótolta azt, amit az új idők elragadtak tőle.

Teljesen értjük tehát, hogy szükebb hazájának bizalma feléje fordult és őt tartotta alkalmasnak arra, hogy Kalotaszeg politikai arculatáról letörölje a hamis látszatokat és ezt a derék, értékes népet külsőképpen is beiktassa a magyar egység kötelékébe.

Dr. Szent-Iványi József politikai beköszöntője, amelyet mint a kalotaszegi tagozat újonnan megválasztott elnöke tartott, *egy jüggetlen embernek szabad megnyilatkozása, egy faját szerető magyarnak bátor vallomástétele volt amellet, hogy egy a célunk akkor is, ha eszközeink néha különböznek.* Szavai azt az érzést keltették bennünk, hogy kitünő erővel szaporodott azoknak a száma, akik a magyar egységet nemcsak hangoztatják, de ezért munkálni és áldozni is készek.

Ez pedig jövődönk programja és azért Dr. Szent-Iványi Józsefet úgy köszöntjük, mint az erdélyi magyar jövőnek egyik nagyra hivatott, vezető egyéniségét.

Elnöki beköszöntőjének főbb pontjait itt közöljük.

Tiszelt Polgártársak!

Kedves magyar véreim!

— Önökkel együtt én is ennek a történelmi műtu földnek szülöttem vagyok, őseink századok óta együtt küzdöttek, együtt fáradtak az ősi rögökön, együtt nézték a nap felkelését, a nap letünését, a tavasz ébredését, a tél zuzmaráját — egymás oldalán voltak jóban—rosszban Kalotaszeg magyarjai!

Mit kíván a magyarság?

A mikor többen egy közös cél elérésére egyesülnek s maguknak vezetőket választanak, az első teendő: tisztába jönni azzal, mi a lényeg, a miért dolgoznunk kell? Kísérleljük meg körvonalozni *mi is, mi a magyar kisebbségi politikánknak lényege* és mik a céljai?

A felelet rövid és egyszerű: a mindenkit egyformán megillető általános emberi jogokból élvezhessen a magyarnak született román állampolgár *épen annyit*, mint a románnak született román állampolgár!

Ne legyen nehezebb a mi gyermekünk iskoláztatása, adassék meg a lehetőség őseink áldozatkészségével felépült, támogatott felekezeti iskoláink fennmaradására, nyugodt működésére, hogy ne kelljen azok elvételéért mindig remegni!

Joggal tarthatnak igényt egyházaink arra, hogy a magyar hívek által egyformán fizetett adókból az ő *fenntartásukra és jusson államsegély*, hogy a magyar egyházak tovább is zavartalanul végezhessék a vallásos, erkölcsös élet, a hagyományok ápolását, az ige hirdetését, mert jaj annak a népnek melynek lelki életében meggyengül a hit s helyébe rideg, durva anyagiasság lép s az egyház hűségessé szolgáló szava helyett olyan vezetőik szava után indul, a kiknek nem kell a hit, a szeretet, a multak hagyományaihoz való ragaszkodás sok színes szép virága, a kiknek fejében lehet, hogy *van számító ész, de szívük helyén jégdarab van!*

Még sok-sok jogos kívánságunkat sorolhatnám fel, a miket mindnyájan érzünk, de rövid a rendelkezésemre álló idő is, — e helyett szabadjon egy szemléltető hasonlattal élnem.

Ne induljunk mi, magyarok, az életnek a bölesőtől a koporsóig tartó nagy útjára egy arasszal hátrább, induljunk egy vonalról a mi román testvéreinkkel.

Ez a *hátrább állitottság teszi* nehezebbé a mi életünket s ezt elhúntetni célja a magyar kisebbségi politikánknak.

És jól vigyázzunk: *ez időszertint csak ennyit, hogy egy élet küzdelmi vonalról induljunk* Nézetem szerint *a mig ezen hátrább állitottságtól különbségek elosztatva nincsenek, téves és idő előtt való hibás elgondolás általános közgazdasági kérdéseket*

feszegetni magyar párti tagozódással, — például külön Magyar Kisgazda Pártira vagy Magyar Kisiparos Pártira, Magyar Kereskedői Szövetségre vagy hasonlókra gondolni.

Hogyan kell a magyarságnak megszervezkednie?

A romániai magyarság, amint tudjuk, politikai és kulturális céljai elérésére az Országos Magyar Párt kereteiben tömörült. A párt szervezete alulról felfele demokratikus módon megépítve, — az egyesek helyük helyük szerint közszégi tagozatokba tömörülnek, ezek együtt alkotják a választó kerületi tagozatokat, — így mondja a jelenleg érvényben levő szabályzat. Azonban az új választótörvény az országgyűlési választásokat megyénként rendezi, s a magyarság szükségessé fog válni a párt szervezeti szabályzatának megfelelő átdolgozása. De ettől eltekintve is mindenképpen indokolt a riegyei tagozat beállítására. Alig néhány megye kivételével ez már meg is van nálunk is szükséges, hogy egyes közszégi és népválasztó kerületek esetleg járási tagozatok kisebb ügyeire soha el nem kerülhető szeméremti kérdéseit feldolgozza, kiegészítse és így ne fusson be mindentől otthonias jellegű perpatvar egy részén az anugyi is túlterhelt országos központba.

Az Országos Magyar Párt végleges szervezeti és ügyviteli szabályzata különben az ez év őszén tartandó országos naggyűlésen fog alkotni.

Legyen azonban akármilyen az írott szabályzat,

csak akkor jelent értéket, élett az a holt betű, ha egy mindennapos fontosabb nagy érzés: a magyar egység érzése hatja át a lelkeket.

A százok csekély számuk dacára jelentős eredményeket tudtak elérni úgy a magyar, mint később a román imperium alatt és náluk még gondolatban sem fordul az a példa, hogy ne legyenek mindig kifelé egységesek. Lehetek más közt éles harcaik, de az a beütgy maradt.

Azi szeretném én az én magyar véreim politikai beütgyében látni.

A történelem leckéje.

A magyar történelem egyik mesebb alakjával, dicsőséges kezettü II. Rákóczi Ferenc történelmi történt, hogy megkérdezte főhadvezérét, Bercsényi „Volna e a világnak olyan

miért te engem el tudnál árulni? — Nagyságos fejedelmem, bizony mondom, nincs a világnak olyan cinse, sem olyan veszedelem, sem olyan fényes hatalom, a miért én enged elhagyjalak valaha, — hanem egy kis neheztelésért nem mondom hogy el nem hagynalak!

Az igazi turáni átok, — magyar hitus, dolgozni, fáradni, áldozni nagy ügyekben, de azért, ha egy kis neheztelésért, egy kis bűntudánkért felborítani mindent!

Jó Bercsényi Miklós ugyan soha nem lett hűtelen az ő urához, vele együtt halt meg szomorú számkivetésben a Márványienger partján, — a történelem nehéz tanulságai előtt akadtt helyette elég más pártkodó s csodálatosképen akkor izgottt mindig legjobban ez a nagy burján, a mikor legnagyobb bűnség lett volna az egységgel!

Emlékezzünk Mohácsra.

Augusztus 29-ét írjuk! Ezelőtt 400 eszlendővel, 1526. aug. 29-én, ilyen délutáni időben zajlott a mohácsi vésznek nevezett csata. A hosszas pártoskodások állagengített ország erőinek csak egy kis töredéke nézett szembe a sereggel s azon a délután magyar seregünk fülladt a leűnő nap, darabokra szakadt az ország, ide vitte a hódoltság — a turáni átok!

Van a jóakaratu bírálatra.

Magyar napilap hírül adva gyűlésünket, többek között úgy beszélt meg rólunk, hogy a mi bizottságunk az, amely a Magyar Párt politikáját mindenben helyesli. Mindig és mindenben helyeslés a mi tulajdonsága.

Amis fenntartjuk magunknak az ország gondolkodás, az eszme terjedés, a bírálata, az ellenőrzés mindegyik jogát!

A politikai élet természetes következménye a felszínen levő kérdések megbeszélése, az előadott javaslatok más látószögből való megvívása is, hogy eredményként a többet kapjuk ehhez a munkához.

A nép bizalmából.

Minden magyar kisebbségi politikai alapja a magyar nép, a földművelés, az iparoz, a kereskedő, a munkás vagy bármilyen foglalkozásu magyarok tömegei, akik vezetőik pedig sohasem azok legyenek, akik önmagukat jelölik erre a célra, hanem csakis akiket a közbizalom erre a feladatmasabbnak talál és akiknek

szemei előtt semmi egyéb más cél nem lebeg, mint a minden mellétekintetek nélkül való magyar közérdek és akik tudják azt, akiknek vérévé vált az igazság, hogy a magyar kisebbségi politika töviskoszorus mezője nem arra való, hogy bármilyen társadalmi állásu egyesek vagy klikkek torzsalkodási vetélkedési vagy hiúsági játszótere legyen!

Teljes benső megnyugvással tölti el lelkünket az Országos Magyar Párt mai vezetőségének fáradságos, önzetlen munkálkodása, megvagyunk győződve arról, hogy szemek előtt csak a magyar közérdek puritán céljai lebegnek, a miknek megvalósítására mindenkor szívvel-lelékkel rendelkezésre állunk!

KÜLFÖLD

Németország a Népszövetségben. A locarnoi megállapodások betelődésénél e hó folyamán végre meg fog történni Németország felvétele a Népszövetségbe, még pedig a megállapodások értelmében, vagyis úgy, hogy egyedül Németország kap ez alkalommal állandó tagsági helyet. Olvasóink bizonyára emlékeznek még tudósításainkból arra, hogy ezt a megállapodást ez év tavaszán nem lehetett keresztülvinni, mert Spanyolország és Lengyelország szembe helyezkedtek vele, főképen azonban Brazília volt ellene. Azóta külön bizottság foglalkozott a tagsági helyek kérdésével s ennek sikerült azt rendeznie. Igaz, hogy nagy áron Ugyanis Brazília nemcsak tagsági helyéről mondott le, hanem a Népszövetségből is kilépett, még ez év tavaszán, Spanyolország pedig most jelentette be lemondását ideiglenes tagságáról. Ez alkalommal a bizottság tagjai kifejezték nagy sajnálkozásukat Spanyolország lemondása miatt egyúttal azonban reménységüket is, hogy Spanyolország, lemondása ellenére, továbbra is végezni fogja a Népszövetségben eddigi értékes munkáját. Ilyen körülmények között valószínűnek kell tekinteni, hogy Németország felvétele most végre megtörténik, teljesen az eredeti megállapodások szerint, melyeknél Németországot s a többi locarnoi szerződőt az a felfogás vezette, hogy a belépésnek Németország nagyhatalmi állásának megfelelő módon kell történnie és úgy, hogy ebből Németország belépésének

szükségessége határozottan kitűnjék. Az ily módon megerősödött Népszövetség bizonyára nagyobb eredménnyel fogja munkálni a világbéke nagy eszméjét s találni fog módot arra is, hogy a most elégedetlen tagállamok igényeit kielégítse.

A világpolitika nagy kérdései. Külföldi ujságok most elég gyakran foglalkoznak azzal a viszonyal, amely Németország és Oroszország között s Oroszország közvetítésével Ázsia s különösen Kína között van kialakulóban. Németország, bár a nyugati hatalmakkal való kapcsolatot keresi és a Népszövetségbe is belép, a másik oldalon Oroszországgal is jó viszonyt tart fenn a repallói szerződés óta. Oroszország pedig mindjobban megveti lábát Kínában, hol folytonos forradalmak keltésével állandósítja a zavart, saját céljai érdekében. Így természetesen Németország is teret fog nyerni Kínában, tehát befolyása ki fog terjedni egész Keleteurópára s Ázsia nagy részére is. Részben ennek kell tulajdonítani azt a nagy előzenyességet, mellyel a nyugati hatalmak, de különösen az Ázsiában legjobban érdekelt Angolország Németország iránt vannak. Így remélik ugyanis saját céljaik biztosabb elérését. Németország három év előtti gazdasága válsága után minden ereje megfeszítésével elérte, hogy Európa gazdasági életének élére került. Ez által helyzete olyan erős, talán még erősebb, mint volt a háboru előtt.

A mohácsi csata emléke. A mohácsi vész négy századik évfordulóját augusztus 29-én nagy ünnepek között ülték meg a mohácsi síkon. A hajdani ellenség, a török is képviseltette magát az ünnepélyen és ünnepi szónoka hódolatát fejezte ki az elhullott magyar vitézek iránt. Horthy kormányzó beszédében melegen emlékezett meg a régi ellenségről, akiből jó barát lett s szólt a délen lakó régi jó barátáról, aki ma ugyan ellenség, de lehet jó barát újra. A beszédének ez a szerbekre vonatkozó része világszerte nagy felűnést keltett és általában úgy fogják fel, mint új magyar külpolitika kezdetének bejelentését. A szerb lapok rokonszenvesen írnak róla. Annál epésebbek a cseh ujságok. Ezek tudni vélik, hogy a Horthy beszéde tulajdonképen az olasz-szerb-román-magyar csoportosulás bejelentése, ami egyértelmű a kisantant felbomlásával és Csehország elszigetelésével. Mi azt hisszük, hogy

a csehek talán igen messze mentek követelésükkel. Az azonban valószínű, hogy Középeurópa hatalmi csoportosulása új irányban fog haladni.

A görög forradalom. A legújabb görög forradalom, amint látszik, képes volt az egész országot megnyerni magának. Viszont a királyság visszakívánása egyidejűleg hangosan megnyilatkozik mindenfelől Anglia is ajánlotta az új görög kormánynak a király visszahívását. A köztársaság kikiáltását követő sok zavar csakugyan szükség-snek mutatja a királyi erős központi hatalom visszaállítását, mely tekintélyével képes a kilengéseket megakadályozni.

Az angol munkássztrájk. A tízenhét hete tartó bányásztrájk már a végéhez közeledik. Még pedig nem általános rendezése által, hanem az egyes bányatulajdonosok és munkásaik külön megállapodásaival, melyek mind kisebb területekre szorítják a sztrájkot. Így a konzervatív kormány kezdetben sokat támadt halogató politikája végeredményben jelentős sikert ért el.

H I R E K

Marosszék Véndiákjai. A két évszázados oktató és nevelő munkájára méltó büszkeséggel visszatekintő marosvásárhelyi róm. kath. főgimnázium ez év október 10-én rendezte *véndiák találkozóját*. Maros-Nyárad—Küküllőmenté szülőit, akik a székegyháza város végimnáziumának voltak hosszabb-rövidebb ideig jó és rossz diákjai, de akik egyformán hordták szét innen a jellem, tudás és munkaszeretet vértetét. hogy megvívják dőnhetetlen erővel az élet harcát, küzdelmeit, jöjjetek el néhány órára leróni Alma Materünkkel szemben a hála és megbecsülés nemes adóját. Isten és szülők után az ősi falak várják joggal, hogy ne felejtkeztek el róluk, hogy ne maradjon közbűös elöttek változott viszonyokkal állandóan, néhez viaskodása. Marosszék vendiákjai október 10-én tegyetek bizonyosságot róla, hogy nem hiába tárták szét szeretettel ölelő karokként vénhedt kapuit az Alma Materünk! A találkozó keretében fog megalkulni a „Véndiákszövetség”. Akik tagjai óhajtanak lenni e szövetségnek, már most bejelenthetik levélben szándékukat. Az iskola az okt. 10-iki vendiák találkozóra minden volt növendékét meghívja, azokat is, akik 1—2

osztályt végeztek itt. Hogy a meghívó mindenkihez idejében eljuthasson, szíveskedjenek az öreg diákok a saját és vendiák társaik címét az igazgatósághoz beküldeni. Már most be lehet jelenteni, hogy hány részére történjék gondoskodás elszállásolásról és közehédről.

Drágulásért javulást kérünk. Bukaresti jelentés szerint a posta-vezérgazgatóság bizottságot küldött ki az új díjszabás megállapítására. A tervezet nagy emelést indítványoz. Eszerint a postadíjak negyvenszeresére emelkednek annak, amit 1914-ben fizeltünk. A közönséges levél 4, a levelezőlap 2, az ajánlott levél 14 lejtbe fog kerülni. A táviratok is megdrágulnak, egy szóért 2 lejt kell majd fizetni. Vajon a drágulás együtt fog-e járni a posta megjavulásával. Mi a kiadóhivatal ügykezelésében sajnálattal tapasztaljuk, hogy mostanában megint sok zavar van a lap kézbesítése körül. Az ilyen hátrányok a külföld bizalmát is nagyon rontják. A bécsi lapok épen most közölnek egy hírdetést, amely arra figyelmezteti a lakosokat, hogy Romániába (továbbá Egyiptomba, Bulgáriába, Törökországba, Palesztinába) ne küldjenek expressz levelet, mert a posta úgy sem siet a kézbesítéssel. Az ország jóhírneve szintén azt kívánja, hogy a drágulás fejében javulást is tapasztaljunk.

Külföldi tőke Magyarországon. Az őszi gazdasági teladatok megoldása, gabona, cukor, bor értékesítése Magyarországon nem fog nehézségekbe ütközni, mert a pénzintézetek bőven el vannak látva pénzzel. Általában 6—7 százalékos kamattal dolgoznak. Angol és amerikai kölcsönöket vesz föl nemcsak az állam, hanem a vármegyék és városok is könnyű szerrel kapnak külföldi kölcsönöket.

Akinek szerencséje volt. Az egyik borászati lapban olvassuk, hogy a múlt évben, amikor egész környékeken minden szőlőt elpusztított a peronoszpóra és a többi féreg, akadt egy szerencsés szőlőgazda, akinek sikerült telepét megmentenie. Jól megrágyázta. nyolc ízben permeezte és kitűnően munkáltatta szőlőjét. Ennek azután az volt a következménye, hogy több száz és száz holdnyi területen csakis az ő szőlője ígért hatalmas termést, a többiek teljesen tönkrement. Mikor azonban a szüretre került az idő, a szerencsésnek tartott birtokos mindössze huszonkilenc hektó mustot kapott kétszáz helyett. Ennek pedig az oka abban rejlett, hogy mivel a

többi szőlőtelepen semmiféle termés nem volt, így a környék minden darazsa az ő szőlőjéből táplálkozott.

A magyar iskolák ügyelmébe. A Minerva kiadásában új elemi iskolai könyvek jelentek meg. Bencze Gyula, Dr. Dávid György és Bácsy Tibor az elemi iskolák II-ik, III-ik és IV-ik osztálya számára új a tantervnek minden tekintetben megfelelő *Egységes tankönyveket* írtak. Az új könyvek tartalmazzák az egész elírt anyagot, azonkívül helyes pedagógiai elvek szemelőit tartásával szűlik és így kiváló szolgáltatásznak az oktatás ügyének. Az egységes tankönyvben magyar olvasás és nyelvtan, történelem, földrajz és természettudományi ismeretek vannak. A történelem és földrajzi anyag románul és magyarul is megtalálható benne, az V., VI. és VII. osztályos könyvek most vannak sajtó alatt. Minden tanító barátunknak és iskolaelöljáróságnak a legmelegebb ajánljuk, hogy a kezdődő iskolai évben a kitűnően megszerkesztett Bencze-féle Egységes tankönyvet vezesse be. Érdeklődők forduljanak a Minerva nyomda Rt. hoz, Cluj-Kolozsvár.

Nem adják vissza a kívánt pénzt. Annak idején megelégtünk róla, hogy Kémer Szék megyei község lakói tömegesen fordulnak ki Délamerikába, ahol a romlás és pusztulás várható. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a kémerieket egy nagyváltóügynök csábította otthonuk elhagyására és sok emberrel jelentős összegeket vett föl az útlevél megszerzése címén. A vármegyei fektura megakadályozta az elbűvöltöttek embereket távozását, arról azonban nem gondoskodott, hogy az ügynökség a befizetett pénzt visszaadja. Az érdekeltek most próbálják visszaszerezni az ügysegítő könnyelműen odaadott pénzüket.

A falu gyermekének elcsúszásáért. Osdola község (Három megye) tanult emberei aug. 2-án műsoros ünnepélyvel kapcsolatos összejövetelt tartottak, hogy mutassák szülőfalujuk iránti szeretetüket. A sokféle elcsúszt jött 60-nál több (igen sokan az ország határain kívül.) A seggél való együttérzés nyitán kívül kétfős célja volt az segítségnek: lehetővé tenni Osdolát ténétét vendiákjainak életrajzában foglaló Emlékkönyv kiadását másrészt megteremteni a leg-

MULATTATÓ

Ima.

Sorsommal, Uram, békíts meg engem,
A hitpalánták kis csemetéit
Növeld fel bennem.

Bénult szívemmel magamra ne hagyj,
Hogy fel tudjak az égig repülni
Szárnyakat adj!

Temessed be a kételyek kutyját:
Ne legyek árva, nyisd meg előltem
A szívek útját.

Gondbarázdákon ha botorkálok,
Jöjj hozzám vezess!... Könnyomosta szívvel
Elődbe állok.

Tekints kegyesen szívem tüzére:
Sorsélesztette, bánat jegyezte
Nagy szerelmére!

Sorsommal, Uram, békíts meg engem
A hitpalánták kis csemetéit
Növeld fel bennem!

Kirjárné Kovács Emma.

Muszkák.

Húszan voltak kirendelve a tóháti uradalomba. Fogolyruhás, fáradt, szomorú emberek. Bolond világ volt az. Az erdélyi fiúkat orosz fogságba vitték, orosz földet túrni, orosz kenyeret enni, — de magyar fájdalomból magyar könnyeket sírni, — az oroszokat pedig idehozták dolgozni, fáradni, és visszavágyódní a házájukba.

Jó emberek voltak a muszkák, nem igen volt baj velük. Egyetlen katona vigyázott rájuk szuronyos fegyverrel, — de hiszen azok miatt akár be is rozsdásodhatott volna az a szurony. Végezték rendesen a dolgukat, esténként meg énekeltek. Hej, hogy belefájdult a szíve annak, aki a dalaikat hallgatta. A gazdatiszt fia, Bandi, olyankor mindig kiszökött hozzájuk, úgy figyelte, tanulta dalaikat.

Furcsa gyerek volt az a tizenkét éves kis fiú. Az iskolai tanulással mindig nagy hadilábon állott, sőt még egy szekunda, is éktelenkedett évvégi bizonyítványában latinból, de mióta ott voltak a muszkák, megtanult tőlük oroszul beszélni is, írni is. Persze, ha a tanár úr is úgy tanítaná, mint Kamidula, a két méter magas muszka, — akkor a latin is könnyebben menne egész biztosan. Kamidula a térdén lovagoltatta, és úgy beszélt neki sokat, sokat, amiből Bandi megértette, hogy neki is van otthon egy éppen ilyen nagy fia, aki szintén könyvből

tanul betűket és okos dolgokat. Azt is megértette Bandi, hogy Kamidula nagyon szereti azt a kis fiút ott messze Oroszországban, és igen szeretné már viszont látni. Lassankint úgy összebarátkoztak, úgy megtanulta a nyelvéket, hogy ő volt az egyetlen ember a faluban, aki oroszul tudott beszélni a muszkákkal.

A dalaikat pedig már a hegedűjén is ki tudta pengetni.

Jó emberek voltak a muszkák, becsületesen végezték a dolgukat, csak hogy egyszer mégis nagy baj történt.

A kocsmában lakó ördög nem nyugodott addig, míg bajba nem keverte őket. Valami újfajta bort kapott a zsidó, amivel igen kínálta a muszkákat egy vasárnap délután. Ezek neki is voltak keseredve, meg jó is volt a bor, hát búfelejtésül igen megnézegették a poharak fenekét. Eddig még nem is lett volna baj, hanem ott történt a főhiba, hogy este nyolc órakor értük ment Gábor, a katona, hogy hazahívja őket.

Akkorra már fényes kedvük kerekedett, nőáztak, az asztalt csapkodták és valami olyasmit mondhattak oroszul, hogy még a királynak sem mennek el innen, nem hogy Gábornak. Ez lekapta erre szuronyos fegyverét (persze, hogy rozsdás volt a szurony) és megfenyegette őket. A muszkák akkor szó nélkül kicsavarták kezéből a fegyvert és a sarokba állították. A kocsmában levő „civiliek“ nevettek, Gábor pedig az udvarba szaladt. Bizonyára az volt első gondolata, hogy elkéri a gazdatiszt duplacsövű vadászfegyverét. Míg odaéri, más gondolata támadt. Egyenesen Bandit kereste. Az valamire elbujva az „Egri csillagok“-at olvasta. Mikor megtalálta, elpirulva szólt Gábor.

— Urfi, jöjjön velem a kocsmába. Nem akarnak hazajönni a muszkák!

Bandi felugrott. — Miért nem akarnak?

— Megbolondította őket a bor. A puskámat is elvették.

Bandi az olvasott könyv hatása alatt felelt. — Menjünk Gábor. Szerencséd, hogy nem Dobó István a kapitányod!

— Miért? kérdezte Gábor.

— Mert ő most főbe lövne téged. Katona nem engedheti ki kezéből a fegyvert. Gábor vállat vont.

— Mikor ők húszan vannak. Mit kezdjek én egyedül. Csak nem lövök beléjük?

Bandi valami olyasmit gondolt, hogy hiszen a katona regula valahogy mintha azért adna fegyvert a legények kezébe, hogy löjjenek vele, ha szükség van rá... Habár mégiscsak okosabb dolog nem meglőnni azokat a jó muszkákat. De nem szólt semmit.

Megérkeztek a kocsmához. A muszkák arca piros volt a bortól, és az izgalomtól. Valamit igen élénken tárgyaltak a maguk nyelvén és gyakran pislogtak a sarokba Gábor fegyvere felé. Mikor Bandi belépett, a muszkák arcán csodálkozás és meglepetés játszott. Az pedig egyenesen Kamidulához ment, két kezét a vállára tette, és vékony gyerek hangján hangosan szólt oroszul.

— Jó Kamidula bácsi, ha most hirtelen itt teremne Oroszországból a te fiad, és szépen megkérne, hogy hadd lít ezt a gyilkos italt és eredj haza, fogadj szót Gábor katonának, — vajon azt mondanád neki, hogy „nem megyek!“

A gyermek szavaira néma csönd lett. Mindenki odafigyelt, azok is, akik nem értettek oroszul. A muszkák pedig csak szó nélkül lehajtották a fejüket és lomhán szomorúan kiballagtak a kocsmából. Kamidula

maradt utolsónak és egyre a fegyver nézte a sarokban. Bandi ezt is megértette.

— Majd visszaadom én!

Azzal felemelte a súlyos katona fegyvert, és Gábornak nyújtotta. Aznap este nem volt dalolni való kedve a muszkáknak. Ott gubbasztottak a gépészlak előlt, mint valami messze idegenből idetelvédt szomorú madarak. Egyszerre csendőrszuronyokon csilant meg a hold fénye. Az őrjárat a katonát kereste.

— Hogy viselik magukat a foglyok? — kérdezte az őrmester.

Gábor elpirult és hebegett.

— Nincs ezekkel kérem semmi baj. Bandi is ott állt és hallotta ezt. Éppen fején volt egy lánycsapos orosz sapka. Erre odasomfordált a katona háta mögé.

— Gábor, jó ember vagy te! Ezért kérek neked három szivart az édesapámtól!

Messze, messze Oroszországban egy hazavágyó magyar katona térdén lovagolt éppen akkor, Kamidula iskolás fiacskája.

Csűrös Emília.

Apróságok — Adomák

Tettenért almatolvaj.

— Hé betyár, mit keresel azon a fán?

— Semmit, csak vissza akarok tenni egy almát, amelyik leesett.

Utolsó kívánságok.

Anya: (a leányához, kit az esküvőre öltöztet): Ugy látszik, a vőlegényednek sok mindenféle kívánsága van.

Menyasszony: Hagyd csak anyám, ezek ugyanis az utolsó kívánságai.

Tökéletlen álom.

Fcsesség: Azt álmodtam, hogy vetél nekem egy pár szép cipőt...

Férj: Hát azt nem álmodtad meg, hogy honnan vettem hozzá a pénzt?

TANÁCSADÓ.

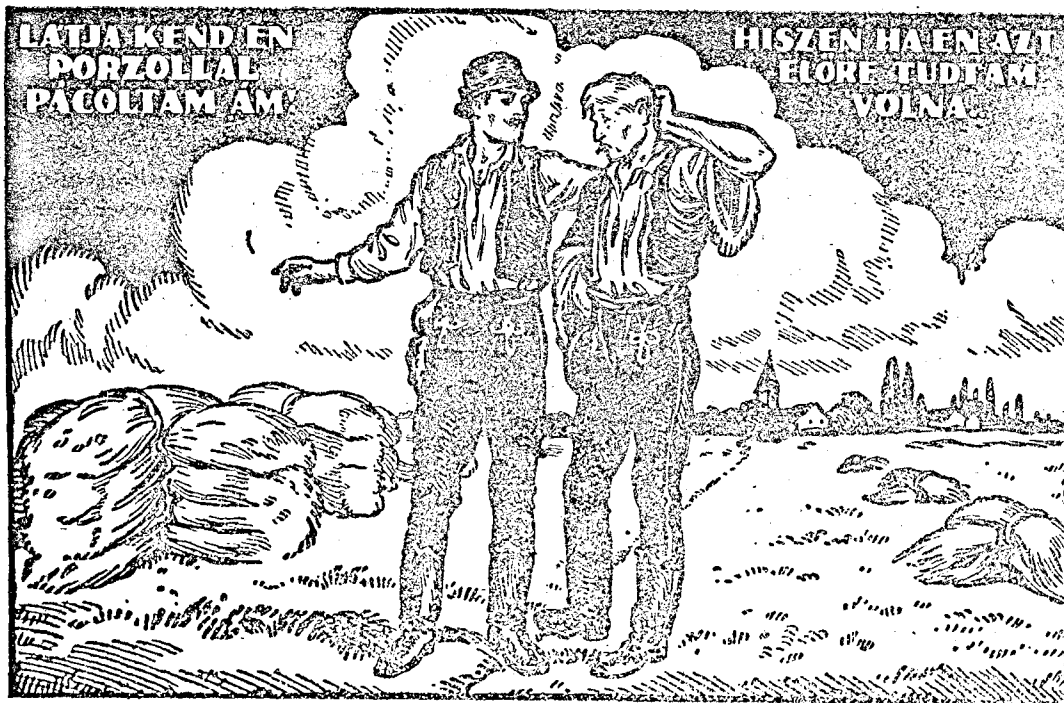
(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében leveleükhöz mellékeljenek 10 L-t. Leveleiket ugyanis bélyeges válaszhorítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

Többeknek: A hiszevi kiállítás sorsjegyeinek huzása. I 4314 50.000, G 7446 20.000, A 278 10.000, P 7264, G 7043, A 6924, B 3641 5000—5000, H 3344, D 2502, F 4662, I. 3111, B 8313, P 9009 2500—2500, A 5623, L 4254, G 7438, P 9118, O 4121, P 4089, K 5549, C 3484, D 3449, B 4498, K 1607, I 7550, F 7362, K 6425, F 2178, O 3859, C 7475, F 5181, K 173,

H 5637, P 1792, B 8995, M 2501, I 7339, K 7296 1000—1000, C 6227, B 763, B 604, A 274, C 7379, F 1074, E 7678, C 9286, D 6284, L 4250, P 9019, P 779, L 2359, L 3003, L 6324, F 7525, H 5727, H 3894, F 26, B 4337, L 1997, K 5761, H 1781, L 2431, D 1805, O 6524, B 8277, F 7363, E 6847, O 2157, I 4444, B 2767, O 2195, I 560, D 6026, L 9362, C 4736, L 2426, F 8281, B 1051, F 3543, E 2642, O 212, A 4803, G 7368, D 3410, G 3283, F 7095, K 3533, E 5751, C 1824, D 3009 500—500 let.

Cs. A. Bétafalva. Így leírva érthetetlen és szomorú a szülők ellenséges magatartása. A tulajdoni igény felett a rendes utór csak a bíróság dönthet, e döntés nélküli kérdés nem rendezhető. Allgha használnánk az ügynek, ha családi viszályokba bele szólának.

M. A. Magyarózd. Forduljanak panaszkodni, ha azt jogosnak tartják, az illetékes elsőfokú agrár megbízottnak, s ennek kedvezőtlen döntése után esetleg a másodfokú fórumhoz. Hogy ezek kik, azt önk helyben bizonyára jól tudják, de a köz-

LÁTJA KENDIEN
PORZOLLAL
PACOLTAM AL

HISZEN HA EN VIT
HÖRE TUDTAM
VOLNA

PORZOL tal

5—10 perc alatt 1 holdra való búzavetőmagot pácolhatunk

PORZOL

pácolás után a magot nem kell szárítani

PORZOL tal

pácolt búzából kevesebbet kell vetni

PORZOL tal

pácolt buza gyorsan kel

PORZOL tal

pácolt buza üszögmentes

PORZOL tal

pácolt vetőmag nagy terméshozadékot ad!

Egy kat. holdra elegendő 20 deka PORZOL. Minden vetőmagot pácoljunk PORZOLLAL

Vezérképviselő: Soc. Com. Anonima a

Agricultorilor—Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T. Arad.

igazgatási hatóság (bíró, jegyző) hivatalból megadják a címet.

N. G. Apa. *Fajbaromfi* a „Fauna” nevű apró háziállatokat tenyésztő egyesületnél Cluj—Kolozsvár, Calea Mojiilor (Monostori-ut) 21. szám alatt lehet kapni.

A megnyulósodott bort újból való erjesztéssel és csersavval való derítéssel lehet megjavítani. Egy hektoliter borba tegyen 20—30 gr. csersavat és fejtse le a bort újból kikéneztet hordóba. Miután rendesen a szeszben igen szegény borok szoktak megnyulósodni, azért az újból való megnyulósodástól azáltal óvhatjuk meg a bort, ha kissé szeszezzük és hűvösebb pincében tartjuk el,

M. T. Medgyes. Ha a tiszviselő hivatalosan igazolni tudja, hogy betegségét szolgálatban, vagy amiatt kapta, föltétlenül jogosult a nyugdíjra v. végkielégítésre s szolgálati nyugdíjazásig számítható. Ha a tiszviselőt önhibájából itélték el s az ítélet jogerős, ha az nincs felebbezés alatt, akkor a végkielégítéshez való jog attól függ, hogy csak büntetést állapított-e meg a fegyelmi hatóság vagy hivatalvesztést és szerzett jogainak megszűnését is, mely utóbbi esetben minden kísérlet hiábavaló.

H. L. Zerind. Az egyetemi beiratkozások szeptemberben vannak. A megélhetési lehetősége sok körülménytől függ, ha életre való, van gyakorlati érzéke, nyelveket beszél, úgy tanítványokat vállalhat vagy felügyelő korreptitortárságot valamelyik az illető felekezetiének megfelelő internátusban, persze az idő már késő, ilyen dolgokban már a mult tanév végén kellett volna érdeklődni. Az internátusokban, ha vállalja a munkát nem kell fizetnie, különben 12—1600 lej körül áll az évi fizettség. Ha román érettségi bizonyítványa van fölvételre rendesen nem kell. A katonarvosi pályára lépés ügyében leghevesebb, ha itt az egyetemen a rektori hivatalból kér kimertő értesítést. Az előadások, ha közbe nem jön valami szeptemberben megkezdődnek.

Cs. D. Szátelek. Az állami iskola fenntartásához sajnos ez idelg hozzá kell még azoknak is járulniok, akik felekezeti iskolát tartanak fenn és ennek fentartásához nagyobb összeggel járulnak hozzá. A magyarság ilyen kettős megterhelése

ellen a Magyar Párt kolozsvári tagozata 1926 aug. 10 választmányi gyűlésén érelyesen tiltakozott és fölkerítte a pártközpontot, hogy a magyar parlamenti tagok útján a kormánynál tegyen meg minden lépést arra, hogy ez igazságtalan zaklatása a magyar felekezeti iskolát fentartó polgároknak megszüljék, vagy az intézkedés meg nem történté legfölibb azt lehet tenni, hogy felebbeznek a kirovás ellen és kimutatják, hogy felekezeti iskolát tartanak fenn s az állami iskolát nem veszik igénybe.

L. M. Disznajó. Jelenleg elsősorban a keskenylevelű utifű nagyon keresett cikk, a melyből nagy tömeget tudunk értékesíteni és jó árat fizetünk érte. Keresett cikk még az anyarozs (100 L. kilója), a maritlapu levele, a pikkantó és az egérfarku csajakoró levele, Nagyban keresik a nadragulya levelét és gyökerét is, annyira, hogy vaggontételekben is értékesíthető. A havasi prósbogyóju bodza semmire sem használható, ellenben a feketéj bodza bogóját megveszik.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiadassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gr. T. G. Alsószuk, Sz. L., B. M. Istenegits, R. I. Józseffalva, id. Sz. F. Kecskistalud, I. P. Csávos, B. K., B. A., L. J., L. B. és L. I. Kápolnásfalva, Z. J. és P. F. Klopodia, Z. S. és I. F. Belszerind, N. G. Vadász, J. J. Hídegyvitz, F. F. Bállincz, K. G., K. K. és Z. Gy. Menyháza, B. M., V. I. és A. K. Érolasz.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mely tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. G. Kézdimárkosfalva. A kérdezett dr. T. P. ügyvéd a jelzett címen ma is létezik és működik. — 40 máréfalvi olvasó. Figyelmeük nagyon megalapított, szavaim igaz szeretetből fakadtak, ami viszontszerete-

tükben legszebb jutalmára talált. Köszönet. K. D. Máréfalva. A címek új nyomtatásával az összes régi törzskönyvi számok elfoltódtak, de ez nem jelent semmi zavart. Üdvözlét. — H. A. Kisiratos. Előbbi értesítésünk ellenére is, amennyiben fged bizonyosan emlékszik a levelében írottakra, készséggel kívánsága szerint járunk el. Kérjük eziránt szíves és rövid közlését és elnézését. — B. P. Bojiz. A 140 L. könyvelve, 1927-re átmegy 42 L. — L. A. I. Kápolnásfalva. A lapot Amerikába egy évre 250 L.-ért küldjük. — V. J. Lynch műner, Box 275 Ky Amerika U. S. 1926 XII 31-ig rendben 1927-re is átmegy 290 L. D. F. Vildagos. Kiadtuk rendelését könyvkereskedésünknek (Minerva, Kolozsvár, Str. Regina Mária 1). — F. D. Szászabánya. Ijjon e címre: Hann és Társa, Kolozsvár, Str. Regina Mária 11; Babos és Társa, u. o. 21. sz. — Műkedvelő. Az Erdély című verset igen dagályosnak találtuk és ezért nem közöljük. Mostan küldött szép versét, ha nincs kifogása ellene a naptárban fogjuk közölni. — K. — A, A három vers közül egyet, az Ima címűt közölni fogjuk. Munkásságát szívesen látjuk.

Apróhirdetések.

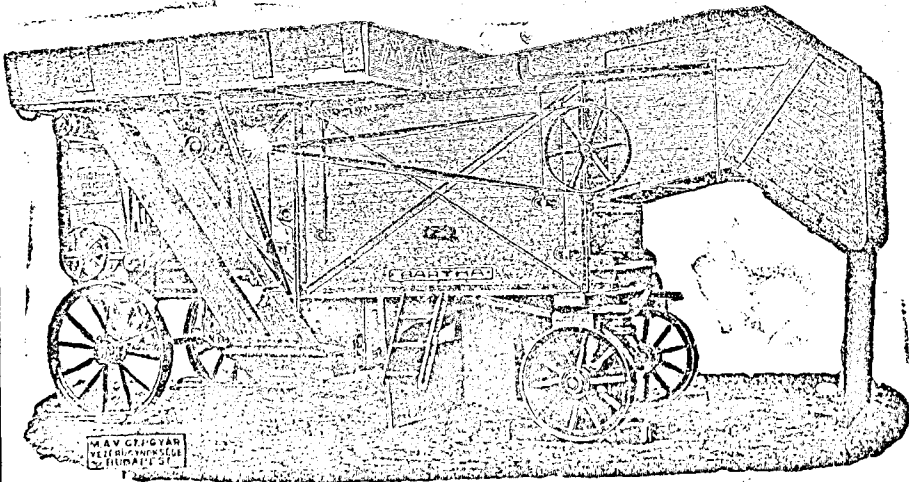
Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Elfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Cipészek sahlapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám

Mael Ferenc Míssa solemnis című versköltete az aradi Vasárnap kiadásában most jelent meg. Ára 40 L. Megrendelhető a szerzőnél Mael Ferenc, Cluj—Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Crassal-u.) 5.

Keresek 200.000 L.-el pénzes társat oltványtelep nagyobbításához, pénz földbirtokkal biztosítva. Cím a kiadóhivatalnál.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozna magát, tekintse meg azokat. Bivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyarsolaj lokomobilokkal párosítom. BARTHA ÁRPÁD gépezetálya, S.-szentgyörgy-Szt. Gheorghe.

Minden magyar ember olvassa

az ÚJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőeg és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Mária (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

Professzor dr. Páter-féle új gyógytea kúrái

fokozzák az anyagcserét és tisztítják a vért.

Pr. dr. Páter-féle Gyomor-tea

a legkiválóbb szer kezdő, avagy elhanyagolt gyomorkatarus-, étvágytalanság-, emésztési zavarok és minden ideges gyomorbántalom ellen.

Professzor dr. Páter-féle Aranyér elleni tea

megakadályozza a csomóképződést és meg-
szünteti az aranyeres vérzéseket.

Prof. dr. Páter-féle Epekö elleni tea

megakadályozza az epekö képződést. Hatásosan előmozdítja a már meglévő epekövek oldását is, miáltal tartós enyhülést és teljes gyógyulást idéz elő.

Professzor dr. Páter-féle hashajtó-tea

gyomorfájdalmaknál, felfuvódásoknál, székrekedésnél kellemesen, fájdalom nélkül és alaposan segít. — Tisztán növényi hajtószer, — kórházak és orvosok által a legjobban véleményezve.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3/4-res tartalom, 20%-os ármegtakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszertárban és drogériában kaphatók. Ha beszerzése nehéz-segkébe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszertár Braşov-Brassó, Hosszu-u. 14. sz.

Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. Vezérképviselet: AMPHORA rt. Braşov-Brassó.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŪINTÉZETÉBEN
CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb,
legélénkebb, legelterjedtebb
napilapja. — Ennélfogva mint hír-
detési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-uca 22. Szentegyház-u. 1.

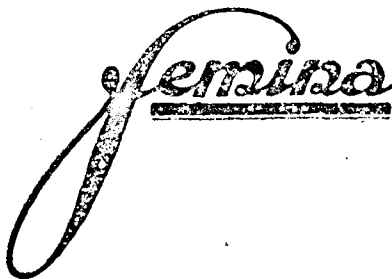
CLUJ—KOLOZSVÁR.

Aranyosgyöresi Aggagipar Rt.

Ajánlja elsősorban, főlegázzal égetett hor-
nyolt és hódfarkú tetőcserepét, normál és
németméretű fall- és kültériajtát valamint
a különböző méretekben készült alapcsöveit.

Cég és Iroda Telefon
Turda-Torda 107 sz.

Legelőkelőbb kalapszalonn a

Cluj—Kolozsvár, Plata Unirii (Főter.)

BOGNÁR
ÉS
SZÁNTÓ

Erdélyi Kereskedelmi Rt.
CLUJ—KOLOZSVÁR.

A ministerul Saniteti Publice, Bucu-
cureşti által 14226/1923. sz. által
autorizált gőztüzemű likörgyártás-
bor és sör nagykereskedés, szesz-
szabadraktár.

A szerkesztésért felel-
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel-
PETRES KALMAN
kiadóhivatali igazgató